

Samferdselsdepartementet

Postboks 8010 Dep
0030 OsloVår dato
15.09.2015

Vår referanse

Deres dato
03.07.2015Deres referanse
15/258-Vår saksbehandler
Greibrokk Are**HØRING OM LEVERINGSPLIKTIGE ELEKTRONISKE KOMMUNIKASJONS-
TJENESTER FOR TIDEN FREMOVER - TELEFONITJENESTER OG BREDBÅND**

Vi viser til Samferdselsdepartementets brev av 3.7.2015, om høring av Nkoms rapport om leveringspliktige elektroniske kommunikasjonstjenester for tiden framover – telefonitjenester og bredbånd.

Innledende kommentarer

Nkom anbefaler i sin rapport at;

- grunnleggende bredbånd med minst 4 Mbit/s nedstrøms- og 1 Mbit/s oppstrøms hastighet inkluderes i de leveringspliktige tjenestene.
- Telenors plikt til å gi tilgang til offentlig telefonitjeneste delvis opprettholdes frem til det er etablert et bredbåndstilbud som oppfyller ovennevnte minstekrav. Plikten anbefales opprettholdt for husstander og bedrifter som kun får dekket bredbåndstilgang via satellittaksess og som ikke har tilgang til taletjenester via mobil infrastruktur.

Telenor er tilfreds med at behovet for fremtidige leveringspliktige kommunikasjonstjenester nå tas opp til vurdering. Telenor vil i den sammenheng, understøtte viktigheten av at alle husstander og bedrifter i Norge må kunne få tilgang til tidsmessige bredbåndstjenester. Slik tilgang har stor betydning både for å opprettholde bosettingen i alle deler av landet, og for å sikre at det ikke oppstår digitale klasseskiller i befolkningen. Begge disse målsetningene er viktige politiske målsettinger som regjeringen arbeider mot. I tillegg er det flere rapporter som viser til positive samfunnsøkonomiske effekter ved økt bredbåndspenetrasjon. Bredbånd for alle er en ambisjon Telenor kan stille seg bak.

Markedssituasjonen har imidlertid utviklet seg vesentlig de siste ti årene, både når det gjelder tekniske løsninger, antall tjenesteplattformer, dekningsgrad og konkurransesituasjonen, og utgjør i dag et mangfold av tilbydere, herunder flere med nasjonal dekning. Med basis i denne utviklingen er vår oppfatning at forutsetningene for å opprettholde ordninger med fremtidig leveringsplikt både for eksisterende og nye tjenester er vesentlig endret og til dels bortfalt, slik at en bør vurdere andre

måter å løse disse utfordringene på. Telenor er derfor uenig i de konklusjoner som Nkom har kommet til.

Vi forstår det slik at Samferdselsdepartementet i sin oppdragsbeskrivelse til Nkom gir rom for vurdering av leveringsplikt som virkemiddel på generelt grunnlag, og for enkelte tjenester ber departementet konkret Nkom om å vurdere om disse kan fjernes fra leveringsplikten allerede fra første halvår 2015. Sistnevnte skal være besvart i eget brev av 12. februar 2015 til Samferdselsdepartementet, og dermed ikke omfattet av denne høringen. Vi konstaterer imidlertid at Nkom i sin rapport har tatt som utgangspunkt at tilgang til et definert minimumstilbud for bredbånd og offentlig telefontjeneste til alle skal løses ved leveringsplikt. Det foreligger ingen vurdering av om det kunne tenkes andre måter å sikre tilgangen til disse grunnleggende tjenestene på. Dette er en etter vår oppfatning betydelig svakhet ved rapporten.

Etter Telenors oppfatning blir det ufullstendig å ta opp til vurdering hvilke minimum kvalitets- eller hastighetskrav som skal stilles til bredbåndstjenesten dersom den inngår som en del av de leveringspliktige tjenestene, uten samtidig å ta stilling til hvordan denne skal finansieres. En kan samtidig stille spørsmål ved om det er gode grunner for at minimumstilbudet skal fravike fra den politiske målsetningen om at alle skal ha tilgang til bredbåndstjeneste med en gitt hastighet og kvalitet.

Overordnede rammer – forholdet til gjeldende EU-regulering

Vi finner grunn til å minne om at bakgrunnen for den nåværende lovgivningen om leveringsplikt har sin opprinnelse fra liberaliseringen av telesektoren i slutten av 1990 tallet. Det europeiske rammeverket for elektroniske telenett og tjenester fra 2002, omfattet også regler om leveringsplikt, som skulle fungere som et sikkerhetsnett i de tilfeller markedet selv ikke ville stille et nærmere definert sett basisytelser til rådighet. Formålet var å forebygge sosial utelukkelse ved å sikre at borgere i spredt befolkede og fjerntliggende områder samt lavinntektshusstander kunne få tilgang til grunnleggende og vesentlige tjenester.

Ifølge EU¹s USO direktiv skal medlemslandene sikre at forbrukerne får stilt basistjenester til rådighet til en overkommelig pris. Dette gjelder tjenester som telefoni, tilgang til internett og nummeropplysningstjenester og visse tjenester for funksjonshemmede samt kvalitetskrav til tjenestene. Direktivet gir fleksibilitet til medlemslandene til å fastsette minimumskrav til hastigheten for "funksjonell" internetttilgang, utpeking av tilbydere, beregning av nettokostnader ved leveringspliktlytelser, finansiering herunder eventuell underskuddsfinansiering, og diverse tiltak for personer med ulike former for funksjonshemninger. Direktivet setter enkelte rammer for utpeking av tilbydere med leveringsplikt, herunder at det skal være en transparent, åpen og ikke-diskriminerende prosess.

Direktivet forutsetter videre at leveringspliktens omfang tas opp til ny vurdering hvert tredje år. Ved den periodiske revurderingen i 2005, 2008 og 2011, ble omfanget av leveringsplikten, herunder om mobiltelefoni og bredbånd skulle omfattes, videreført uendret. Revisjonen av rammeverket i 2009 ga imidlertid medlemslandene mulighet for å definere en hastighet for funksjonell tilgang til internett, som ligger utover den hastigheten som kan oppnås ved hjelp av smalbånd (oppringt internett).

¹ Med EEA relevans

På europeisk nivå er det etter den informasjonen Telenor har kunnet fremskaffe, kun de 6 landene som Nkom har gjengitt av 28 land som har stilt særlige krav om høyere hastigheter for funksjonell internettilgang. Av disse er det kun Malta som har stilt krav om 4 Mbit/s hastighet, og i tilbakemeldingen om finansiering av denne utvidelsen står det at «dette er gjennomført på en slik måte at den ikke påførte leveringspliktig tilbyder en urimelig byrde».

Telenor er av den oppfatning at det er en stor svakhet i Nkoms rapport at begrunnelsen til de landene som har innført leveringsplikt, ikke er gjengitt annet enn med generelle henvisninger. En annen stor svakhet i rapporten er at det ikke er noen informasjon om de landene som ikke har innført leveringsplikt for grunnleggende bredbånd, deres begrunnelse for dette eller status på om og når man evt. har tenkt å gjennomføre en analyse av om bredbånd skal inkluderes i leveringsplikten.

Kommisjonen er nå i gang med den fjerde revurderingen av leveringsplikten. Et helt sentralt spørsmål i denne sammenheng er hvilken rolle leveringsplikten kan og bør spille i relasjon til de politiske målsetninger som er fastlagt på Europeisk og nasjonalt plan for utbredelsen av høyhastighets bredbånd. Da de politiske målsetningene i EU om bredbåndshastigheter på 30 Mbit/s til alle og 100 Mbit/s til 50% av befolkningen innen 2020 og den norske regjeringens egen ambisjon om 100 Mbit/s til alle (riktignok på uspesifisert tidspunkt), ligger langt utenfor rekkevidden av de nåværende leveringspliktbestemmelsene, og hvor kostnadene vil være uforholdsmessig store – må det vurderes hvordan man best kan imøtekomme behovet for høyhastighets bredbånd som ikke løses ved kommersiell utbygging. Herunder må det vurderes om de brukerne som bor så avsidesliggende skal likestilles med den øvrige befolknings tilgang til høyhastighet bredbånd eller i stedet tilbys en hastighet som dekker det nåværende kjente behov. Et ytterligere sentralt spørsmål er også om det finnes andre metoder enn leveringsplikten som samlet sett gir en mer samfunnsøkonomisk optimal og fremtidsrettet løsning.

Markedssituasjonen

Markedssituasjonen har som nevnt innledningsvis utviklet seg vesentlig de siste ti årene, både når det gjelder tekniske løsninger, antall tjenesteplattformer, dekningsgrad og konkurransesituasjonen, som i dag utgjør et mangfold av tilbydere herunder flere med nasjonal dekning.

Basert på kommersiell utbygging er, etter Nkoms beregninger, dekningsgraden på bredbånd med 4 Mbit/s nedstrømskapasitet i dag 99,7% og for 10 Mbit/s 99,4%. Nexias rapport om bredbåndskapasitet (9. september 2014 til SD) viser videre at median nedstrøms tilbudt kapasitetsklasse for norske husstander er kapasitetsklasse 100 Mbit/s, dvs. at (minst) 50 % av husstandene har tilbud om 100 Mbit/s eller høyere kapasitet fra HFC- eller FTTH-nett. Det er grunn til å anta at den kommersielle utbyggingen vil fortsette med stadig økende dekningsgrad og kapasitet.

Telenor har som mål å dekke en like stor andel av befolkningen med LTE som vi i dag gjør med 2G, det vil si 99,7 prosent, og det vil skje før 2020. Ettersom det ikke er, og heller ikke vil være, fullstendig overlappende utbygging mellom mobiloperatørene, vil dekingen samlet naturlig overstige Telenors mål. Det innebærer at man vil kunne få en mobil telefonitjeneste (VoLTE) til over 99,7 % av befolkningen i tillegg til et mobilt bredbåndstilbud innen 2020.

For å sikre et tilstrekkelig godt bredbåndstilbud til de stedene det ikke er lønnsomt for markedet å bygge ut, har Regjeringen etablert en tilskuddsordning for bredbånd. Forutsetningene for å opprettholde ordninger med fremtidig leveringsplikt og å utvide disse med grunnleggende bredbånd, er etter Telenors oppfatning vesentlig endret og til dels bortfalt. På grunn av store endringer i telemarkedet og med basis i teknologiskiftet beskrevet over, mener Telenor at

myndighetene bør vurdere andre måter å sikre at alle husstander får tilgang til offentlig telefontjeneste og bredbånd.

Leveringspliktens omfang

Telenor oppfatter at beskrivelsen av hvilke tilfeller som vil falle inn under leveringsplikten, er mangelfull og rekkevidden av forslaget synes uklar. Et eksempel på dette er spørsmålet om plikten er tenkt brutt ned til den enkelte husstand/bedrift pr anmodning, eller om den skal utgjøre en tilbudsplikt som omfatter et forhåndsdefinert geografisk område som faller utenfor minimumskravet. Det samme gjelder mulige alternative finansieringsformer (fraværende for telefoni) og sammenhengen mellom bruken av offentlige midler til bredbåndsutbygging og dekningsgraden i de områdene som mottar statsstøtte.

Vi vil også trekke fram at det i mange kommuner har foregått og fortsatt foregår en storstilt utbygging av bredbånd med utgangspunkt i kommersielle vilkår, der de mest attraktive og lønnsomme områdene blir bygd ut mens de resterende områdene blir utelatt. Også i geografiske områder i kommunene hvor de lokale myndigheter selv har bidratt med delfinansiering ved hjelp av offentlige midler (statlige eller kommunale) til utbygging, har vi at de mest avsidesliggende og kostbare bostedene har blitt utelatt. Denne situasjonen utløser utfordringer både i forhold til en eventuell leveringsplikt på en bredbåndskapasitet tilsvarende det Nkom foreslår, og for tilsvarende plikt når det gjelder offentlig telefontjeneste.

Det er en nær sammenheng mellom leveringsplikt som reguleringsform slik den fremstår i dag, og eierskap til infrastrukturen i et område. Til nå har det av historiske årsaker vært et 1:1 forhold mellom leveringsplikt på den offentlige telefontjenesten og Telenor. Etersom vi nå har fått en situasjon der det er etablert fibernett til hele eller deler av befolkningen i en kommune fra andre tilbydere, og som har ført til etablering av nye lokale fiberbaserte monopoler, vil det kommersielle grunnlaget for Telenor til å opprettholde sitt tilbud i det faste nettet kunne opphøre. Å opprettholde en kobberbasert infrastruktur, og tilbud om offentlig telefontjeneste under et regime som baserer seg på leveringsplikt til de kundene som kommunene i samarbeid med Telenors konkurrenter har valgt bort, er hverken rimelig eller samfunnsøkonomisk forsvarlig.

Vi finner grunn til å minne om at dagens USO avtale var basert på markedssituasjonen slik den var tidlig på 2000 tallet, da Telenor hadde abonnementsbase i fastnettet (PSTN/ISDN) på om lag 2 millioner tilknytninger. Det er inntektene fra telefontjenesten som tradisjonelt har finansiert leveringsplikten og øvrige kostnader knyttet til dagens USO-avtale. I dag har er det i underkant av 520.000 Telenorkunder tilbake på de tradisjonelle telefontjenestene, og abonnementsutviklingen viser en jevn nedadgående trend. Gjenværende kunder i privatmarkedet har en gjennomsnittsalder på i overkant av 70 år. Dette er etter Telenors vurdering en betydelig endring i markedssituasjonen.

Det finansielle grunnlaget for å videreføre leveringsplikten på telefontjenesten har dermed bortfalt. Det vil være urimelig at kostnadene for en videreføring av leveringsplikten på offentlig telefontjeneste må bæres av den gjenværende kundemassen.

Minimumshastighet bredbånd

Nkom foreslår at minimumshastigheten som bør omfattes av leveringsplikten, settes til 4 Mbit/s nedstrøms og 1 Mbit/s oppstrøms. Vi stiller spørsmål ved om dette minimumsnivået er ambisiøst nok. Vi undres også over hvilken type teknologi Nkom ser for seg må til for å imøtekomme et slikt krav. Så vidt vi vet så er det vel ingen av dagens tjenesteplattformer som er tilrettelagt

kapasitetsgrensene som foreslått. Dersom 1 Mbit/s oppstrøms skal garanteres som minimum, så vil det typisk kun være hastighetsklasser i kapasitetsområdet 25/2 Mbit/s som sikrer dette.

Spørsmålene som nevnt er særlig interessante i geografiske områder der det finnes overlappende infrastrukturer i fastnett i tillegg til delvis mobildekning, men at dette samlede tilbudet fortsatt ikke imøtekommer minimumskravet til alle husstander. Vi risikerer at det må bygges ut i slike områder som følge av at leveringsplikten utløses, men at området på et noe senere tidspunkt får mobildekning som langt overgår minimumskravet. Telenor kan se en risiko for at koplingen mellom leveringsplikten på offentlig telefontjeneste og leveringsplikten for bredbånd kan utløse tilsvarende situasjon, der leveringsplikten på offentlig telefontjeneste kan utløse en kostnadskrevende utbygging som kort tid etter kan vise seg overflødig på grunn av oppgradering av mobildekningen i det aktuelle området.

Nkom stiller i rapporten spørsmål til bruk av satellittkommunikasjon som alternativ teknisk løsning for tilbud om bredbånd og offentlig telefontjeneste, hovedsakelig begrunnet ut fra tekniske karakteristika. Det er Telenors oppfatning at bredbånd og telefoni over satellitt kan være et velegnet alternativ og som tilbyr kapasiteter langt over Nkoms forslag til minimumstilbud, der andre løsninger blir for kostnadskrevende å realisere og/eller opprettholde. Satellitalternativet må etter vår oppfatning under alle omstendigheter kunne være et fullgodt midlertidig alternativ inntil annen, eksempelvis mobilbasert løsning, eventuelt vil kunne gi et bedre alternativ.

Vi har tidligere erfart at det at Telenor har leveringsplikt på offentlig telefontjeneste har blitt utnyttet for å få etablert kobberaksess til adresser til ordinære vilkår i områder som ikke er omfattet av kommersiell utbygging, med eller uten offentlig støtte, for så i neste omgang få levert bredbånd fra annen tilbyder over denne. Fasttelefonen har så blitt oppsagt kort tid etter at bredbåndet ble etablert. Det er nærliggende å anta at koplingen mellom de to formene for leveringsplikt som Nkom her foreslår, på nytt, kan utløse denne typen adferd. Byrden med å etablere/drifte og vedlikeholde aksessene vil således havne hos Telenor, og vil dermed også kunne utgjøre et hinder for moderniseringen av kobbernettet og teknologiskiftet i Telenor. Et slikt scenario er selvsagt uakseptabelt for Telenor.

Alternativer til leveringsplikt

Telenor kan som tidligere nevnt ikke se at det i rapporten fremkommer vurderinger av alternative metoder, som kunne være bedre egnet til å sikre bredbånd i områder som ikke dekkes av kommersiell utbygging. Som det fremgår ovenfor foreligger en reell risiko for unødig dublering av investeringer som følge av et regime basert på leveringsplikt. Vi kan ikke se at Nkom har berørt slik risiko i sin utredning.

Nkom nevner i rapportens kapittel 6.4 «Finnes det bedre/enklere metoder for å sikre bredbånd for alle?»: «Det mest nærliggende for å kunne dekke opp den andelen av norske husstander som ikke har et tilbud om bredbånd med en kapasitet som oppfyller minimumskravene, er antagelig en finansiering gjennom finansieringsfond og/eller statsstøtte. Hvorvidt det skulle finnes andre bedre eller enklere metoder, synes usikkert.», uten å gjøre ytterligere analyser eller vurderinger. I rapportens kapittel 7 «Evaluere alternativer i lys av bredere politiske mål og andre pågående programmer» refereres følgende fra regjeringens «Sundvollen –plattform» fra 7. oktober 2013: «Regjeringen vil sikre tilgang til høyhastighetsbredbånd i hele landet, med mål om hastighet på 100 Mbps.» Videre nevnes fra denne at «regjeringen vil etablere et infrastrukturfond på 100 mrd. kroner», hvor avkastningen bl.a. skal benyttes til bredbånd Telenor mener det er en stor svakhet ved rapporten at det konkluderes med leveringsplikt uten at det er foretatt noen vurderinger av

alternativer inkludert hvordan for eksempel regjeringens infrastrukturfond eller dagens etablerte «tilskuddsordning til bredbånd» kunne vært benyttet for å oppnå grunnleggende bredbånd til de som pr. i dag ikke har dekning og tilgang til telefontjeneste.

Vi savner også en vurdering av hensiktsmessigheten av å videreføre begrepet leveringsplikt i en fremtidsrettet regulering. Telenor hadde forventet at Nkom hadde vurdert alternative modeller som kan erstatte leveringsplikt som prinsipp, i sin utredning av hvilke rettigheter norske husstander og bedrifter skal ha når det gjelder tilgang til fremtidens kommunikasjonstjenester. En slik rettighet, dersom den ikke lar seg oppfylle på kommersiell basis, henger nøye sammen med modeller for finansiering. Vi kan ikke se at Nkom har vurdert ulike modeller for finansiering overhodet når det gjelder videreføring av leveringsplikten for offentlig telefontjeneste som de foreslår videreført ved å utpeke Telenor som leveringspliktig tilbyder.

En alternativ måte å se dette på kunne være å erstatte leveringsplikt med en lovhjemlet rett til å få slik tilgang. En slik ordning ville etter vår oppfatning gi større fleksibilitet i valg av løsningsalternativer der en ser tilgangsspørsmålet for de aktuelle tjenestene i sammenheng, og ikke hver for seg slik det er lagt opp til i rapportens vurderinger og konklusjoner. Vi viser blant annet til eksisterende ordning om statsstøtte til utbygging av bredbånd til områder som ikke er lønnsomme på kommersiell basis. Ved en mer målrettet bruk av disse midlene for å sikre at alle borgere får tilgang til et definert minimumstilbud, vil også retten til å få tilgang til en offentlig telefontjeneste bli løst. Vi mener en slik løsning ville være langt mer optimal i et samfunnsøkonomisk perspektiv, i stedet for å finne opp nye måter å implementere en leveringsplikt på i et raskt endrende og dynamisk bilde både markedsmessig og teknisk. Den kabelbaserte utbyggingen som har foregått så langt gir et til dels brokete bilde av infrastruktur og eierskap til disse rundt om i landet, der det i mange kommuner finnes flere tilbydere med egen infrastruktur helt ned på tettstednivå innenfor en og samme kommune, men som kun dekker de mest lønnsomme områdene. I mange tilfeller er slik utbygging også finansiert ved hjelp av offentlig midler, men der det fortsatt finnes husstander som ikke er omfattet.

Det bør kunne stilles krav ved utlysning og tildeling av offentlige tilskudd for bredbånd i ikke kommersielle områder, at tilbyder som vinner anbudskonkurransen også plikter å møte behovene for telefontjenester i det aktuelle området i kontraktperioden, i den grad ikke annen infrastruktur allerede gir tilbud om en slik tjeneste.

Status sammenlignbare land

Det er som nevnt tidligere vår oppfatning at det hadde vært like relevant å se hen til land som *ikke* har valgt leveringsplikt for bredbånd som virkemiddel, og begrunnelsen for dette valget, som de som har valgt leveringsplikt slik Nkom viser til i rapporten. Telenor mener det burde vært undersøkt nærmere hva begrunnelsen er for at f.eks. flere av våre naboland (Sverige og Danmark) og andre EU land har vurdert leveringsplikten, og evt. hvilke andre modeller de har valgt for å sikre sine innbyggere grunnleggende bredbånd. Av land som nylig har gjennomført USO konsultasjoner og valgt å ikke innføre leveringsplikt er Frankrike (oktober 2014), Irland (juli 2014) og Tyskland (årlige vurderinger). Irlands begrunnelse er utviklingen innen tilgjengelighet og regjeringens bredbandsplan. Den tyske regjeringen har nylig vedtatt at det skal bygges høyhastighets bredbånd til alle innbyggerne, også i grisorgrindte strøk. De har vedtatt at alle innbyggerne skal ha tilgang til bredbånd med en hastighet på minst 50 Mbit/s innen 2018. Det er satt av 2,7 milliarder euro til prosjektet².

Finansiering.

Nkom vurdering av finansieringsmodeller er, slik vi oppfatter den, mangelfull og består kun av noen overordnede betraktninger om noen alternativer. Disse betraktningene er lite egnet som underlag for hvordan finansiering av tilgang til bredbånd for alle bør innrettes. Det samme gjelder for tilgang til offentlig telefontjeneste. Gitt de store kostnadene som er forbundet med å nå de bredbåndpolitiske målsetningene og de store implikasjonene dette kan ha for aktørene i bransjen, hadde emnet fortjent en mye grundigere utredning.

Det fremkommer ingen vurdering i rapporten om hvordan leveringsplikten på offentlig telefontjeneste kan tenkes finansiert. Dette kan oppfattes slik at Nkom ser for seg at dagens ordning videreføres, og at det dermed er Telenor som må bære de økonomiske byrdene ved at slik leveringsplikt videreføres.

Vi noterer at Nkom legger frem to metoder for finansiering av leveringsplikt på bredbånd som eventuelt kan kombineres. Disse er

- Finansieringsfond fundert på ulike gebyr i bransjen, eksempelvis et gebyr per kunde for alle leverandører av bredbåndstjenester
- Direkte statsstøtte, eksempelvis tilsvarende som bredbåndstøtteordningen

Som tidligere nevnt savner vi en helhetlig samfunnsøkonomisk analyse som vurderer alternative finansieringsmodeller opp mot de positive samfunnsøkonomiske effektene av økt bredbåndspenetrasjon og høyere dataoverføringshastighet.

Telenor vil advare sterkt mot å ta i bruk gebyrer fra bransjen for å finansiere leveringspliktige tjenester. For det første finner vi det betenkelig å pålegge private aktører kostnadene av å oppnå det som i realiteten er politiske målsettinger. Videre bør det tas i betraktning at mekanismer som pålegger bransjen å dekke kostnadene, som for eksempel gebyr per kunde, vil med stor sannsynlighet bli videreført til kundene, og i praksis vil dette fortone seg som en bredbåndsskatt. Å skattlegge internettforbindelser virker for Telenor som et særdeles uklokt virkemiddel, da internettbruk og bredbånddekning - er noe man ønsker å fremme.

Det er heller ikke klart for Telenor at det er naturlig at bredbåndsbransjen skal stå for kostnadene for et mål som antas å være et gode for samfunnet som helhet.

Det er videre verdt å merke seg at det er vanskelig å unngå at slike virkemidler vil gi uheldige markedssignaler. En utpekt del av næringslivet, i eksempelet er det foreslått alle bredbandleverandører, vil rammes av en særskatt, som gjør deres marked mindre attraktivt.

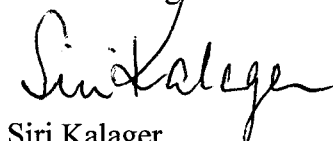
² <http://www.digi.no/tele-kommunikasjon/2015/09/09/lover-50-megabits-til-alle-innbyggerne>
<http://www.bmvi.de/SharedDocs/DE/Artikel/DG/eckpunkte-des-milliarden-foerderprogramms-breitbandausbau.html>

For å sikre at nasjonale mål for utbredelsen av bredbånd og offentlig telefontjeneste kan oppnås på en for samfunnet effektiv og rasjonell måte, anbefaler Telenor at det gjennomføres en samfunnsøkonomisk analyse som minimum bør omfatte;

- Hvilke basistjenester alle bør kunne få tilgang til
- Hvilke regulatoriske rammer minimumstilbudet skal tilbys under
- Alternative finansieringsmodeller opp mot de positive samfunnseffektene av økt bredbåndspenetrasjon og høyere dataoverføringshastighet innebærer.

Telenor vil gjerne bidra med ytterligere innspill til forberedelsene til en slik analyse dersom departementet skulle finne det hensiktsmessig.

Med hilsen
Telenor Norge AS

Siri Kalager
Regulatorisk direktør